БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

19-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 109 (4568).

3 ИЮНЬ
ШАНБА
1972 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

П И Л Л А ТОПШИРИШ ҚИЗҒИН

ЯНГИЙЎЛ районининг колхоз ва совхозларида давлатга пилла топшириш қизғин тус олди. Жуда кўп звено бошлиқлари ҳар қути уруғдан 100 килограммгача ҳосил топшириш учун курашмоқдалар. Свердлов номли тайёрлов пунктида келтирилган ҳосилни пешма-пеш қабул қилиб турилибди. Бир неча кун ичида бу ерда 150 тоннага яқин ҳосил келтирилди. Суратда: Ленин номли (чапда) колхознинг илғор аъзоси Рихси Расулова. У шу кунга қадар ҳар қути уруғдан 70 килограммга етказиб ҳосил топширди. Ўнгдаги суратда эса хўжаликлардан қабул қилган ҳосилни тайёрлов пунктида сортларга ажратиш пайти.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

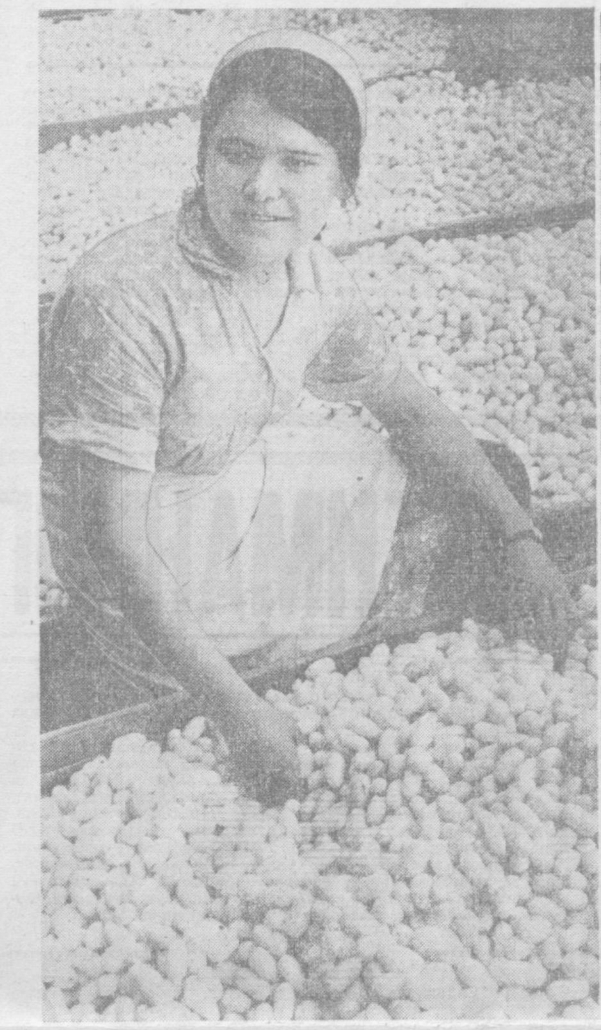

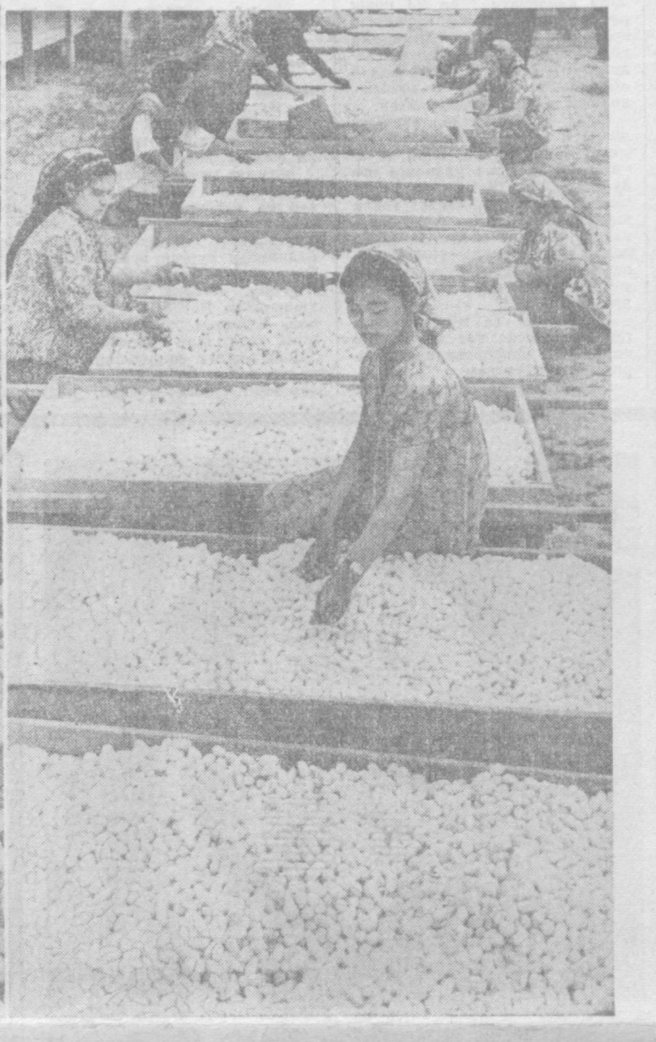

40 ЦЕНТНЕРЧИЛАР БРИГАДАСИДА

ТУЙТЕПА. (телефон орқали). Юбилей йилида ҳар гектар ердан 40 центнердан «оқ олтин» топширишга аҳд қилган «Северний маяк» колхозининг 4-бригадаси аъзолари ғўза қатор ораларига ишлов беришни қизғин давом эттиришяпти.

Деҳқонлар чопиқ, культивация ва озиқлантиришни бир бирига боғлаган ҳолда олиб боришяпти. Шу сабабли қатор ораларидаги кўчатлар бегубор ўсиб, бўйига бўй қўшмоқда. 190 гектар майдоннинг ҳаммаси икки марта тўла парваришдан чиқарилди. Учинчи марта ишлов бериш ёппасига бошлаб юборилди. Бегона ўтлардан тозаланган майдонлардаги ғўзанинг ривожи айниқса яхши. Қийғос шонага кирди.

— Пахтакорлар, — дейди бригада бошлиғи Э. Усмонов. — Ҳар бир кунни ғанимат билган ҳолда кўчатларни парвариш қилишмоқда. Мусобақа авж олдирилган. Бригадамиздаги 40 кишининг деярли ҳаммаси меҳнат вахтасида туриб ишлаяпти.

ПИЛЛА — ДАВЛАТГА!

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 2 ИЮНГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Процент ҳисобида)

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун бир кунлик ўсиш, учинчи стун — мавсум бошидан бери.

Бекобод	20,8	42,7
Янгийўл	11,5	16.6
Оққўрғон	8,4	12,1
Оржоникидзе	8,0	10,5
Бўка	6,8	9,8
Калинин	6,1	9,4
Ўрта Чирчиқ	6,8	8,6
Пискент	4,5	6,1
Оҳангарон	2,3	2,7
Юқори Чирчиқ	1,7	1,7
Бўстонлиқ	0,4	0,4
Область бўйича:	7,6	11,7

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советида

СОВЕТ—АМЕРИКА МУЗОКАРАЛАРИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети олий даражадаги раҳбарлар ўртасида олиб борилган Совет-Америка музокараларининг якунлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ахборотини қараб чиқдилар ва Совет Иттифоқи делегацияси музокаралар вақтида бажарган катта ишни тўла-тўкис маъқулладилар.

Совет раҳбарлари — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, СССР Олий Совети Президиумининг раиси ўртоқ Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ А. Н. Косигиннинг АҚШ президенти Р. Никсон билан унинг 1972 йил 22 майдан 30 майгача СССРга қилган визити вақтида олиб борган музокаралари, ана шу музокаралар вақтида имзоланган қўшма ҳужжатлар халқаро миқёсда муҳим аҳамиятга эгадир. Бу ҳужжатлар Совет-Америка муносабатларини ривожлантиришда жуда катта қадам бўлиб, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципини мустаҳкамлашга, халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги ишига ёрдам беради.

Москвада қабул қилинган «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари» деган ҳужжат улар ўртасида иккала томонни қизиқтирадиган барча соҳалардаги алоқалар ва ҳамкорлик бошқа мамлакатларга асло зарар етказмагани ҳолда узоқ муддатли, мустаҳкам асосга таяниши учун халқаро-ҳуқуқий заминларни вужудга келтиради. Ҳар иккала давлатнинг сиёсий практикасида ана шу принципларнинг изчиллик билан амалга оширилиши Совет-Америка муносабатларини янада нормаллаштиришга ва бутун халқаро вазиятни соғломлаштиришга кўмаклашади.

СССР билан АҚШ ўртасида ракетадан мудофаа системаларини чеклаш тўғрисидаги шартноманинг ва стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасида баъзи тадбирлар тўғрисидаги муваққат битимнинг тузилиши ғоят муҳим чора бўлиб, ядро уруши хавфини камайтиришга, қуролланиш пойгасини пасайтиришга кўмаклашади ва ёппасига қуролсизланиш сари бориш истиқболларини очиб беради. Бу чора Совет ва Америка халқларининг ҳамда бутун инсониятнинг манфаатларига мос бўлиб тушади.

Атроф муҳитни муҳофаза қилиш, соғлиқни сақлаш, космос соҳаларида, фан ва техниканинг турли соҳаларида ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги Совет-Америка битимлари ва бошқа бир қанча битимлар ҳар икки давлатнинг манфаатларига, шунингдек кишиларнинг энг бевосита ҳаётий эҳтиёжларига мос бўлиб, тамомила тинчлик масалаларига хизмат қилади. Совет Иттифоқи АҚШ билан савдо-сотиқ алоқаларини, кенг иқтисодий алоқаларни ривожлантириш тарафдоридир ва бу соҳада ҳам ўзаро фойдали қарорлар қабул қилиш мумкин деб ҳисоблайди.

Совет раҳбар доиралари СССР билан ГФР ўртасида 1970 йил 12 августда тузилган шартноманинг, Берлиннинг ғарбий секторларига тааллуқли масалалар юзасидан тўрт давлат тузган битимнинг ижобий аҳамияти тўғрисида СССР ва АҚШ фикрларининг бир хил эканлиги ва ҳар икки томон вазиятни юмшатиш ва Европадаги давлатлар ўртасида тинч ҳамкорликни ривожлантириш йўлида содир бўлаётган жараёнга, Умумевропа кенгашини тайёрлаш ва ўтказишга ўз ҳиссаларини қўшишга тайёр эканликларини изҳор қилганлиги Европа хавфсизлигининг жуда яхши омилидир, деб ҳисоблайдилар.

Томонлар музокаралар давомида Яқин Шарқ можароси Хавфсизлик Кенгашининг 242-резолюциясини изчиллик билан бажариш асосида бартараф қилиниши лозим эканлигини таъкидладилар. Совет Иттифоқининг араб халқлари ҳаққоний ишини қўллаб-қувватлаш борасидаги позицияси барқарор позиция эканлиги ва Совет Иттифоқи Хавфсизлик Кенгашининг мазкур резолюциясини бажаришга актив ёрдам беришга тайёр эканлиги уқтириб ўтилди.

КПСС ва Совет давлатининг раҳбар органлари совет делегациясининг музокаралар вақтида АҚШнинг Вьетнамда ва Ҳинди-Хитойнинг бошқа мамлакатларида ўз агрессиясини давом эттираётганлиги хусусида баён қилган изчил ва қатъий позициясини тўла қўллаб-қувватлаганликларини изҳор этадилар. Советлар мамлакатининг Вьетнам халқи қаҳрамонона кураши билан бирдамлиги барқарор ва мустаҳкам бўлиб келди ва шундай бўлиб қолаверади.

Совет-Америка музокараларининг якунлари ҳозирги замон шароитида халқаро майдондаги низоли масалалар зўравонлик сиёсати методлари билан ҳал этилиши мумкин эмаслигини яна бир марта кўрсатди. Бундай масалалар томонларнинг тенглиги ва баббаравар хавфсизлиги принципига риоя қилиш, бир-бирларининг манфаатларини ҳурмат қилиш асосида, халқаро муносабатларда турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг, катта ёки кичик бўлишидан қатъий назар, тинч-тотув яшаши принципини ҳамма жойда қарор топдириш асосида музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этилиши мумкин ва лозим.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети зўр мамнуният билан шуни қайд қиладиларки, КПССнинг ленинча тўғри сиёсати ва совет халқининг фидокорона меҳнати туфайли, Совет Иттифоқининг куч-қудрати доим мустаҳкамланмоқда. Бу эса жаҳон социализми манфаатларига, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга мос бўлиб тушади.

УЧ ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

ЭСКИ ТОШКЕНТ, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Киров номли колхоз тухум топширишда Янгийўл районида пешқадам. Колхоз бу йил ҳаммаси бўлиб, давлатга 22 минг дона тухум топшириши керак эди. Паррандалар боқувининг яхши йўлга қўйилиши сабабли, тухум олиш кейинги ойларда айниқса кескин кўпайди. Шу сабабли ҳозирга қадар хўжалик 60 минг донага яқин тухум топшириб, йиллик планини сал кам уч баравар қилиб бажарди.

— Паррандабоқарларимиз, — дейди колхоз раиси ўртоқ Абдураҳмон Юсупов, — эришилган ютуқларни мустаҳкамламоқдалар. Улар СССР ташкил этилган куннинг 50 йиллигини меҳнат ғалабалари билан нишонлаш йўлида астойдил ишлашяпти. Ҳар бир товуқдан камида 120 дона тухум топширишга бел боғлашган. Йил охирига қадар юз минг дона тухум сотамиз.

ОҚҚЎРҒОНДАН ИККИ ХУШ ХАБАР

Мана уч йилдирки, Турғун Ғаниев бригадаси Димитров номли колхозда энг юқори ҳосил етиштиради. Ўтган йили бу бригадада каноппнинг ҳар гектаридан 221 центнердан, пахтадан эса 35 центнердан ошириб ҳосил олинди. Натижада колхозчиларнинг ўртача йиллик даромади 2500—3000 сўмни ташкил этди.

Ютуқлардан руҳланиб иш бошлаган бригада азаматлари бу йил ҳам экинларини парвариш қилишни уюшқоқлик билан олиб бормоқдалар. Ҳозир далаларда иш жуда қизғин. Ёш ниҳолларга ишлов бериш, ўғитлаш ўз вақтида олиб борилмоқда.

Уларнинг бу йилги аҳди битта. Пахтадан 40 центнердан, канопдан эса 230 центнердан ҳосил етиштириш. Бригада далаларини кезган киши, албатта бу йил бригада аъзоларининг юқори ҳосил етиштиришларига ишонч ҳосил қилади.

Х. ОЛЛОНАЗАРОВ.

Маҳмуд Ўринбоев ҳали 20 ёшга тўлмаган. Шунга қарамай, у бошлиқ звено 38 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан бултир 28 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил кўтарган эди. Унинг бу йилги марраси 44 центнер.

Свердлов номли колхознинг бу звено далаларида иш қизғин. Ҳар гектар ерга 200 килограммдан селитра ва фосфор, 100 килограммдан калий берилди, иккинчи ишлов тугатилди. Звенода 17 та комсомол аъзоси бор. Уларнинг ҳаммаси бир мақсад билан олган мажбуриятларини ошириб бажариш учун меҳнат қилмоқдалар.

Й. ИСМОИЛОВ.

ЯНА УЧРАШГУНЧА ХАЙР!

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИНИНГ ИККИНЧИ ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛИ ТАНТАНАЛИ ЁПИЛДИ

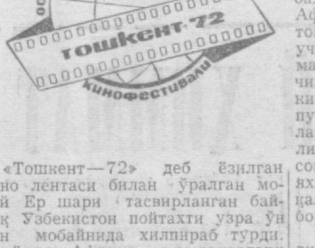

«Тошкент—72» деб ёзилган кино лентаси билан ўралган мовий Ер шари тасвирланган байроқ Ўзбекистон пойтахти узра ўн кун мобайнида хилпираб турди. Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи халқаро кино фестивалининг ана шу байроғи остида Тошкентга олтмиш тўққиз мамлакатдан юборилган ва олиб келинган фильмлар намойиш қилиб турилди.

Мана ниҳоят Тошкент учрашувининг охирги куни келди. Бу кунда якунлар чиқарилади, дўстлик ришталари янада мустаҳкамланади, амалий алоқалар янада кучайтирилади. Фестивал байроғи тантанали равишда туширилишидан бир неча соат аввал кишини тўлқинлантирувчи бир воқеа бўлиб ўтди. — Анжуман иштирокчиларига СССР ва Ўзбекистон ССР жамоат ташкилотларининг, газета ва журнал редакцияларининг дипломлари ҳамда эсдалик совринлари топширилди.

Яна ранг-баранг байроқлар билан безалган Тошкент санъат саройи. Бу ерда 2 июнда фестиваль тантанали равишда ёпилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева икки қитъа киноанжуманининг якунловчи учрашувини очиқ деб эълон қилади.

Тошкент фестивали, деди у, вакилларининг кўплиги билангина эмас, балки фильмлар тематикасининг ранг-баранглиги, уларда кўтарилган проблемаларнинг кўп қирралиги, кино тилининг ёрқинлиги ва ўзига хос, миллий руҳи билан ҳам ажралиб турди. Тошкент фестивали Осиё ва Африка мамлакатлари кино санъати намояндаларининг маҳорат даражаси, ўзига хос услуби ўсганлигини намойиш қилиб кўрсатди.

Фестиваль халқларнинг маънавий ҳаётида, халқлар ўртасидаги дўстликни ва ҳамкорликни мустаҳкамлашда кинонинг ғоят катта роль ўйнаётганлигини тағин бир марта кўрсатди.

Умумафрика кинематографчилари федерацияси номидан шу ташкилотнинг вице-президенти, тунислик сценарийчи Браҳим Бабаи фестиваль якунларига юксак баҳо берди. Тошкентда, деди у, Африка қитъасининг ёш кинематографияси арбоблари самарали учрашувлар ўтказди. Африка мамлакатларининг кинематографчилари фестивалда улар ўзбекистонлик ва бошқа Совет республикаларидан келган ҳамкасблари билан яқиндан танишганликларидан мамнундирлар. Биз совет кинематографчилари билан яхши алоқа ўрнатдик ва бу алоқалар ҳамиша мустаҳкамланиб боришига аминмиз.

Япония делегациясининг бошлиғи Акира Ивасаки фестиваль қатнашчиларига табрик топширди. У Тошкент фестивали тарихий аҳамиятга эга эканлигини ва тинчлик учун курашни ўз фаолиятининг мақсади деб ҳисоблайдиган ҳамма кишилар учун ғоят зўр қувонч бағишлаганлигини таъкидлаб ўтди.

Ироқ делегациясининг раҳбари Зиё Ал-Баётий тинчлик ва ижтимоий тараққиёт учун курашда кино санъатининг аҳамияти тўғрисида гапириб, Тошкентдаги учрашувлардан ғоят мамнун бўлганлигини айтди.

Шри Ланка Республикасининг вакиласи кино актриса Свинита Абесекера микрофон олдига келади.

— Тошкент кино фестивалида иштирок этиш, — деди Цейлондан келган актриса, — менга жуда кўп нарса берди. Мен улуғ Совет Иттифоқи тўғрисидаги, совет кишиларининг меҳрибонлиги ва эркесеварлиги ҳақидаги, уларнинг меҳмондўстлиги тўғрисидаги яхши таассуротларни ўзим билан бирга олиб кетмоқдаман.

Таниқли совет ёзувчиси ва сценарийчиси, СССР Кинематографчилар Союзи правлениесининг секретари Ч. Айтматов фестиваль иштирокчиларини ва меҳмонларни анжуманнинг муваффақиятли тугалланиши билан табриклади. Тошкент фестивали, деб таъкидлади у, шу жиҳатдан диққатга сазоворки, бу анжуман Осиё ва Африка мамлакатларининг кинематографчилари кейинги вақтларда яратган жамики яхши ва прогрессив нарсаларни умумлаштириш имконини берди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги кинематография комитетининг раиси А. В. Романов тўпланганларга қарата нутқ сўзлади.

СССР Иттифоқи ташкил топганлигининг шонли 50 йиллигида Тошкентда «тинчлик, ижтимоий тараққиёт ва халқлар озодлиги учун» деган юксак ҳамда олижаноб шиор остида ўтказилган фестивалда, деди у, кўпгина мамлакатларнинг кинематографчилари иштирок этган демократик йиғин бўлди. Фестиваль Осиё ва Африка мамлакатлари кино санъатининг ривожланишидаги энг ҳаётий, прогрессив тенденцияларни акс эттирди, жумладан, ана шу қитъаларнинг кинематографиясида давримизнинг илғор идеалларига мос бўлиб тушадиган, илғор, демократик асослар тобора яққолроқ намоён бўлаётганлигини, ижтимоий озодлик ва миллий мустақиллик мавзуи, социализм ва тинчлик учун кураш мавзуи тобора чуқурроқ талқин этилаётганлигини кўрсатади.

Фестивалнинг барча иштирокчиларига ва меҳмонларига янги-янги катта ижодий муваффақиятлар, Осиё ва Африка мамлакатларидаги халқларнинг ва давлатларнинг ҳаётида рўй берган буюк ўзгаришларни акс эттирадиган янги ажойиб картиналар яратишда муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Фестиваль очилган кунда янграганидек яна зал бўйлаб «Жон Ўзбекистон» куйи янграйди. Ана шу куй садолари остида Тошкент фестивалининг байроғи туширилади.

Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР гимнлари янграйди.

Фестиваль ёпилди. Лекин бу фестиваль иштирокчиларининг хотирасида ва қалбида ана шу кино санъати байрами узоқ вақт яшайди. Бу шундай байрам бўлдики, эндиликда ҳозиргина тугаган учрашувларнинг иштирокчилари ўзлари атаганларидек гуллар шаҳри, қурилишлар шаҳри, дўстлик шаҳри бўлган Тошкентдаги санъат байрами уларнинг хотираси ва қалбида яна узоқ вақтгача яшайверади.

С. ФРОЛОВА,
Г. ЛИПШИЦ,
ЎзТАГ мухбирлари.

ПИЛЛАКОРЛАР АҲДИ

Қайси хўжаликда тутзорлар яхши ривожланган бўлса, шу хўжаликда пилладан юқори ҳосил етиштирилади. Ипак қурти боқиш авжи қизиган шу кечакундузда баргнинг қадри айниқса, билиниб қолди.

Бетон ётқизилган катта кўчанинг икки атрофи ям-яшил. Бепоён далалар ҳам, йўл бетидаги қалин дарахтлар ҳам яшнаган. Қараган кўз қувнайди. Қишлоққа кираверишда кўча ҳуснига ҳусн қўшиб турган, йўл ёқасидаги қатор тутлардан барг қирқаётган пиллачиларнинг ҳаракати жадал. Улар то ипак қуртлари пилла ўрашга киргунча тиним билишмайди. Кечаю-кундуз мунтазам барг етказиб беришлари керак.

— Икки марта боқишга етиб қолар, ўйларди сув сепиб қўйилган озода хонага баргни тахлар экан Зарифа.

Бу пиллачи кўп йиллик тажрибага эга. У ипак қуртини биринчи очирилган кундан тортиб то пилласини териб олишгача бўлган муддатни кун эмас, соатининг ҳам қатъий ҳисобини билади.

— Шуни унутмангки, деб тайинлайди у бошқа, янги қурт боққан пиллачига,— қуртнинг олти уйқуси ўн саккиз кундан ошмаслиги керак. Еттинчи уйқу бу ҳақиқий уйқу эмас, у ноз уйқу деб айтилади.—Зарифа ҳақиқатан ҳам жуда аниқ ҳисобларди. У агар қуртлари кеч билан ухлаган бўлса росо бир суткада уйғонишини билиб, тунги соат ўн иккими, бирми, қай пайт бўлмасин, ўзининг ширин уйқусини бузиб ўрнидан туради-да, ҳозиргина уйғонган қуртларига барг солади. Тонг отгунча яна бир маҳал боқади. Хонанинг ҳароратига қараб шамоллатади. «Қуртхона қанча тез тез шамоллатиб турилса, шунча тез етилади», дейди, тажрибали пиллакор. Ғоналаш вақтида ўтказилади. Айниқса тунги боқувга катта эътибор беради. Боқувчи кечаси туришдан эриниб қуртларни бир марта баргдан қолдиргудек бўлса, пилла ўраши бир кунга сурилади, деяверинг»,— дейди у. Бу йил об-ҳаво шароити ноқулай келгани туфайли ипак қурти инкубаториядан кеч очирилди. Аммо Калинин районидаги Ильич номли колхознинг пиллачилари бу қийинчиликларни енгишга астойдил бел боғлашди. Зарифа Хошимова, Сабоҳат Орипова, Жўра Шокирова сингари моҳир пиллачиларнинг ғайрати билан қуртларни барвақт ривожлантириб олишди. Бу хўжаликда 220 қути қурт уруғи парвариш қилинмоқда. Ҳозир қуртлар дастага кирди. Уч кун пилла ўрайди, тўртинчи куни очиш мумкин деб ҳисоблайди улар. Колхоз пиллачилари ҳар қути уруғдан 70 килограммдан пилла топшириш юзасидан социалистик мажбурият олишган.

Ф. УСМОНОВА.

ТОШКЕНТ УЧРАШУВИ ҚАТНАШЧИЛАРИ ВА МЕҲМОНЛАР ШАРАФИГА

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Осиё ва Африка мамлакатлари иккинчи халқаро кинофестивали қатнашчилари ва меҳмонлари шарафига 2 июнда қабул маросими ўтказди. (ЎзТАГ).

ХАЛҚ СОҒЛИГИ—ЮРТ БОЙЛИГИ

САЛОМАТЛИККА НЕ ЕТСИН

Совет кишисининг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш катта давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим вазифадир. КПСС XXIV съезди қарорларида кўрсатилганидек, тўққизинчи беш йилликда бу соҳада кўпгина ишлар қилинади. Касалликларнинг олдини олишга ва уларни қатъияи камайтиришга, кўп тарқаладиган касалликларни тугатишга, инсон умрини янада узайтиришга қаратилган тадбирларнинг кенг программаси амалга оширилади. Тошкент областида ҳам соғлиқни сақлаш ишлари йил сайин яхшиланиб бормоқда. Соғлиқни сақлаш муассасаларининг моддий-техника базалари мустаҳкамланди. Шаҳар ва район медицина тармоқлари кенгайтирилди. Кейинги беш йилликнинг ўзида областда 18 та янги шифохона қурилиб, 30 дан ошиқ шифохона кенгайтирилди. Ҳозирги кунда областимизда 13 минг 550 ўринга эга бўлган 161 та ихтисослаштирилган шифохона, 125 та болалар ва аёллар консультацияси, 10 та йирик медицина-санитария муассасаси, 555 фельдшер-акушерлик пункти ва 134 та дорихона ишлаб турибди. Медицина кадрларини тайёрлаш, улар билан ишлаш масалаларига айниқса эътибор берилмоқда. Бугунги кунда областимизда 2 минг 55 врач, 10 мингга яқин ўрта медицина ходими халқ соғлиғини муҳофаза қилиш учун бел боғлаган. Булардан 10 киши медицина фанлари кандидати ва 24 киши республикада хизмат кўрсатган врачдир. Кўпчилик медицина ходимлари СССР соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан «Соғлиқни сақлаш аълочиси» нишони билан тақдирланган.

Врач мутахассислар ихтисосликлари бўйича аттестация комиссиясидан ўтиб, олий ва 1-категорияли врач унвонига эга бўлмоқдалар. Шу билан бирга малака ошириш институтлари шифокорларнинг маҳорат мактабига айланиб қолди, шифохоналар ва базаларда ихтисосликлар бўйича ёрдам кўрсатадиган мутахассис врачлар ҳам тайёрлай бошланди.

Тажрибали ва кўзга кўринган мутахассис врачлар шаҳар ва район шифохоналарига бириктириб қўйилган.

Аҳолига малакали медицина хизмати кўрсатиш борасида қатор ишлар амалга оширияпти. Шу мақсадда Оққўрғон, Оҳангарон ва Бўстонлиқ районларида замонавий кўп профиллик 240 ўринли шифохона ва улар ҳузурида эса ҳар кунда 500 беморни қабул қиладиган поликлиникалар қурилмоқда. Калинин ва Янгийўл районларида 120 ўринли шифохоналар қад кўтаради. Оржоникидзе ва Ўрта Чирчиқ районларида эса санитария-эпидемиология станциялари шу йили фойдаланишга топширилади.

Область дорихона бошқармасининг кўчма автолавкаси хизматидан аҳоли мамнун. Бевосита колхоз ва совхозлар бригада ва бўлимларида дори-дармонлар билан савдо қилинмоқда. Бу соҳада, айниқса Оққўрғон, Ўрта Чирчиқ районлари дорихоналари намунали ишларни амалга оширмоқдалар.

Мавжуд кичик участка касалхоналарини кенгайтириш, шаҳар ва районларда жойлашган кам ўринли шифохоналардаги ўринларни ихтисослаштириш олдимизда турган асосий вазифалардан биридир. Бу соҳада Чирчиқ, Ангрен, Бекобод шаҳарлари ва Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Калинин районлари медицина ходимлари анчагина ишларни амалга оширдилар. Кўпчилик район, шаҳар шифохоналарининг ташаббуслари, меҳнатни илмий асосда ташкил этишдаги ютуқлари оммалаштирилмоқда.

Кўплаб туғруқхоналар, аёл ва болалар консультациялари, дам олиш уйлари, санаторийлар, болалар боғчаси ва яслиларининг қурилиб ишга туширилаётганлиги она ва болалар соғлиғи тўғрисида қилинаётган ғамхўрликдир. Малакали медицина ёрдами кўрсатиш мақсадида кўпгина ясли ва боғчаларга педиатрлар, улар етишмайдиган жойларда эса, шу территорияга жойлашган поликлиника ва амбулаторияларда ишловчи мутахассис медицина ходимлари бириктириб қўйилди.

Ҳар галгидек бу йил ҳам областимизнинг барча болалар муассасаларида медицина кўриклари ўтказилди, профилактик тадбирлар амалга оширилди. Булар, шубҳасиз касалликларнинг олдини олишга ва уларнинг кескин камайишига олиб келди.

Медицина-гигиена ишларига алоҳида аҳамият берилмоқда. Кейинги икки йил мобайнида областимизнинг шаҳар, район ва аҳоли кўп яшайдиган пунктларининг санитария ҳолати яхшиланди. Қишлоқ аҳолисини водопровод суви билан таъминлаш яхшиланди, канализация иншоотларини қуриш ишлари кенгайиб кетди.

Турар-жойлардаги санитария ҳолатини яхшилаш мақсадида Янгийўл, Оржоникидзе районлари ва Олмалиқ шаҳрида яхши тадбирлар белгиланди. Қишлоқ ва шаҳар аҳолиси ўртасида медицина темаларига доир савол-жавоб кечалари ўтказилиб, сиҳат-саломатлик халқ университетлари ташкил этилмоқда.

Шундай қилиб, ҳозир областимиздаги саломатлик университетлари сони 46 тага етди. Университетлар программаларида асосан ҳар-хил касалликларнинг олдини олиш тадбирлари, медицина янгиликлари, кишиларни умрини узайтиришга қаратилган темаларга катта ўрин берилган.

5-июнда медицина ходимлари область партия активи йиғилишига тўпланадилар. Бу кенгашда медицина, санитария хизматини янада яхшилаш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади ва навбатдаги вазифалар белгилаб олинади. Область медицина ходимлари ўз вазифаларини чуқур ҳис қиладилар, бундан кейин ҳам халқ сиҳат-саломатлиги йўлида ҳормай-толмай меҳнат қиладилар.

Б. ТОШБЕКОВ,
область соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири.

Ж. ХУЖАЕВ,
область санитария маорифи уйининг бош врачи.

КОЛХОЗ ШИФОХОНАСИ

Калинин районида аҳолига медицина хизмати кўрсатиш йилдан-йилга яхшиланиб бормоқда. Амбулатория-поликлиникалар, диспансерлар, дорихоналар хизматидан аҳоли мамнун.

Ленин номли касалхона ҳам намунали шифохоналардан. Касалхона ишга тушган дастлабки йили 10 ўринга мўлжалланган эди, ҳозир улар сони 65 тага кўпайди.

Бу ерда терапия, неврология ва болалар бўлимлари, замонавий медицина асбоблари билан жиҳозланган физика, клиник лабораториялар ҳам ишлаб турибди. Уларда малакали врач ва ҳамширалар хизмат қилишади. Врач Мадамин Бурхонов, терапия бўлимининг врачи Қундуз Нуритдинова, катта ҳамшира Ўриной Мусина, ҳамширалар Мавлуда Муслимова, Шариза Муҳсинова, Толиб Рамазонов ва бошқалар шулар жумласидандир. Ана шу ижодий коллективга моҳир шифокор Раҳмат Ҳамидов раҳбарлик қилади.

Шу йил терапия бўлими кенгайтирилиб, ўринлар сони 35 тага еказилди. Бунда, терапия бўлимининг мудири Инобат Отажонова, врач Қундуз Нуритдиноваларнинг хизматлари катта бўлди. Физика кабинетида беморларни даволашни яхшилаш учун «УВЧ» аппарати, «Кварц», электрокардиограмма аппаратлари олинди. Шу усулда даволанган 33-мактаб ўқитувчиси М. Ўролова, И. Юнусов, ТошДУнинг талабаси К. Артёмовалар ёзиб қолдирган сўзлар шифохона ходимлари хизматига берилган муносиб баҳодир.

Ж. ВАҲОБОВА,
ТошДУ студенткаси.

ДОҒИСТОН ҚУРИЛИШЛАРИ УЧУН

Чирчиқдаги қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинати республикамиз шаҳарлари билан бирга Ўрта Осиёдаги қардош иттифоқчи республикаларга ўз маҳсулотларини жўнатиб туради. Комбинатнинг буюртмалари кўп. Лекин, улар ичида навбатдан ташқари бажарилиши лозим бўлганлар ҳам бор. Комбинат ишчилари қардош Доғистоннинг зилзиладан зарар кўрган аҳолиси учун 3 минг кубометр темир-бетонни яқинда муддатидан ўн кун илгари жўнатди.

Комбинат ходимлари СССР ташкил қилинган куннинг 50 йиллигига ўз зиммаларига мажбурият олиб, йиллик планни 30 ноябргача бажаришга сўз бердилар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

ЮРАКНИ КЕНГ ҚИЛИНГЛАР

Шундай сарлавҳа билан газетамизнинг шу йил 11 март сонида босилган материалда Пискентдаги болалар боғчаси қурилиши ҳаддан ташқари чўзилиб кетганлиги танқид қилинган эди.

Яқинда шу материалга жавоб олдик. Унда айтилишича, текширувда газетада келтирилган фактлар тасдиқланган. Ҳозир хона деворларини оқлаш, полларга тахта қоқиш ишлари тугалланай деб қолди.

ТОШКЕНТ экскаватор ремонти заводи коллективи чўлқуварлар, ирригаторлар учун экскаваторлардан ташқари кўчма вагон-ётоқхоналар, вагон-устахоналар ҳам тайёрлаб беради. Суратда: йиғув цехининг илғор токари В. Филиппов. Ўртоқ Филиппов смена топшириқларини одатда 1,5 баравардан кам бажармайди.

М. Нуритдинов фотоси.

ЭЛГА ХИЗМАТ—ОЛИЙ ҲИММАТ

Калинин районидаги маиший хизмат кўрсатиш комбинати коллективи тўққизинчи бешйилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли бошлади. Ўтган қисқа вақт ичида корхонанинг хизмат кўрсатиш шоҳобчалари 60 тадан 114 тага кўпайди.

Аҳолига хизмат кўрсатишнинг прогрессив усулларини қўлланаётган комбинат маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти район территориясида яна учта қўшимча қабул қилиш пункти очди. Бу пунктлар механизациялашган бўлиб, вақти-вақти билан колхоз ва совхозларга чиқиб, дала меҳнаткашларига беминнат хизмат кўрсатмоқда. Жумладан, пойафзал, рўзғор буюмларини ремонт қилиш, сўзана, гулкўрпа ва бошқа нарсаларни тикиб беришга буюртма қабул қилинмоқда.

Ишнинг бундай ташкил этилиши корхонага ҳам, аҳолига ҳам анча қулайлик туғдирмоқда. Чунончи, комбинат ой сайин планларни ошириб адо этмоқда. Фақат ўтган тўрт ой ичида планда белгиланган 302 минг сўмлик ўрнига аҳолига 307 минг сўмлик турли хил маиший хизмат кўрсатилди. Май ойи топшириғи эса муддатидан уч кун илгари адо этилди.

Комбинатнинг бундай муваффақиятида буюртма кийимлар тикиш цехи чеварлари Галия Фотипова, Мастурахон Эшонқулова, Ольга Кан, Салтанат Акбарова ва бошқаларнинг муносиб улушлари бор. Илғорлар смена нормаларини 110—120 процентдан бажариб, коллектив ҳурматини қозонмоқдалар.

Бундан ташқари, бугун-эрта овоз ёзиш цехи ҳам иш бошлайди. Комбинат директори Маърифат Зуфарова корхона истиқболи ҳақида шундай дейди:

— Бешйилликда яна талайгина тадбирларни амалга ошириш ниятидамиз. Бу йил ва келаси йил жойларда қўшимча цехлар, пунктлар очмоқчимиз. Бир сўз билан айтганда элга хизмат қилишнинг янги прогрессив усулларини янада кўпроқ қўллаймиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

ТОШЛАР ЖИЛОСИ

Бетолит, мрамолит деган номларни минерология луғати ёки изоҳли луғатдан қидириб овора бўласиз. Ҳолбуки, шу янги материаллардан ясалган безак плиталарнинг дастлабки туркумлари Ўзбекистон пойтахтидаги янги қурилишларга юборилиб, бинокорлар унга муносиб баҳо бердилар. Ясама безак тош сиртдан қараганда ранг-баранг тусдаги кўркам мармар безакдан ҳеч фарқ қилмайди, аммо у айни маҳалда табиий тошдан ясалган плиталарга нисбатан анча арзон, пишиқ ва кўпга чидайди.

Республика бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Тошкентдаги тажриба заводи мутахассислари шу сунъий тошни ясадилар. Шунгача бу ерда оддий цементга қориб ясаладиган мармар безак плиталар чиқариларди, лекин бундай плиталарнинг сифати яхши эмасди: кулранг тусдаги цемент ташқи кўринишини хунуклаштирар, безак плита эса тезда уваланиб, ғадир-будур бўлиб қоларди.

Заводда янги безак тош яратишга қарор қилинди. Шу янги тош бетолит деган ном олди. Поливинил ацетат эмульсия билан бириктирилган оқ цемент, мармар ушоғи унга негиз бўлиб хизмат қилади. Бутун составни пишиқ қилган нарса ҳам шу эмульсиядир. Пигмент аралаштириб исталган тусдаги плита ҳосил қилиш мумкин. Бу нарса рассомлар ва меъморлар безак тусини олдиндан режалаштиришларига имкон беради.

Мрамолит деб аталган бошқа бир сунъий тош ҳам ғоят кўркамдир. У таркиби ва технологияси жиҳатидан бетолитга яқин келади. Аммо унда мармар ушоғи ўрнига мармар тош корхоналарининг чиқити-мармар парчалари ишлатилади. Шу йил бинокорлар 70 минг квадрат метр бетолит плита ва 12 минг квадрат метр мрамолит плита оладилар.

Ю. ЮДИН.
(ЎзТАГ мухбири).

ТЎЙГА ТЎЁНА

Бектемирдаги пахта тозалаш тажриба заводи ишчи-хизматчилари тўққизинчи бешйилликнинг иккинчи йили дастлабки квартал планини бажардилар. Чунончи, халқ хўжалигига 990 тоннадан ортиқ сифатли тола, 127 тонна линт етказиб берилиб, маҳсулот реализация қилиш топшириғи 109 процентга адо этилди.

— СССР ташкил этилганлигининг ярим асрлик тўйини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга бел боғлаган коллективимиз, — дейди корхона директори ўртоқ Муҳаммаджонов, — апрель ва май ойлари планларини ҳам уддаладилар. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, йил охиригача 3 минг тонна тола, 337 тонна линт етиштириш, маҳсулотни фақат аъло сифатда топширишга қарор қилдик. Шунингдек, янги «оқ олтин» ҳосилини қабул қилиб олиш учун шу кунлардан эътиборан зарур тадбирлар амалга оширилмоқда.

А. ҚОДИРОВ.

ФОТИМАНИНГ ЖАСОРАТИ

Мана, сиз кўриб турган сурат Тошкент Эски шаҳар комсомоллари «Шарқ гули» газетасининг 1928 йил февраль ойида чиққан сони.

Газетадаги материаллар «Ленин комсомолининг вазифаси—ўзбек хотин-қизларини паранжидан озод қилиш» шапкаси остида берилган бўлиб унда Комилжон Алиев, (1939 йилда вафот этган), Солиҳ Юнусов (ҳозир у авиа заводда ишлайди), Ҳикоят Ҳасанова (пенсионер), Ниғмат Пўлатов (Ҳамза районидаги 57-ўрта мактаб ўқитувчиси), Фотима Сиддиқова (1929 йил 18 февралда фожиона ҳалок бўлган) ва Ғози Тўраев (қишлоқ хўжалиги институтининг ўқитувчиси) каби актив коммунист ва комсомолларнинг суратлари босилган. Ана шу газета мазмуни билан танишар эканмиз, озодлик учун курашган Фотима Сиддиқованинг жасорати бизни қизиқтириб қолди.

Фотима Сиддиқова билан биргаликда ишлаган хотин-қизлар озодлиги йўлида жонбозлик кўрсатган биринчи коммунистлар, комсомоллар билан суҳбатлашар эканмиз, унинг ажойиб ва кўпларга ибрат бўларли ҳаёти кўз ўнгимизда намоён бўлди.

1929 йил, 18 февраль. Халқаро хотин-қизлар куни — 8 март яқинлашиб қолганлиги муносабати билан Тошкент Эски шаҳар комсомол комитетида актив коммунист ва комсомолларнинг йиғилиши бўлди. Йиғилишда байрамни муносиб кутиб олиш, паранжига қарши ҳужум уюштириш масаласи муҳокама қилинди. Мажлисдан сўнг активлар ўзларига бириктилган жойларга жўнаб кетдилар.

Фотима Сиддиқова билан Ҳикоят Ҳасанова шаҳарнинг шимолидаги «Келес» станцияси томон, Ёнариқ қишлоғига жўнаб кетдилар. Ўша куни район комсомол комитетида ярим кечагача чироқлар ўчмади. Активлар топшириқни қандай бажараётганликлари ҳақида ахборот бериб турардилар. Бироқ, вақт алламаҳал бўлиб қолганига қарамасдан Фотима билан Ҳикоятдан дарак йўқ эди. Ўша вақтда район комсомол комитети секретари бўлган Солиҳ Юнусов ҳавотирланиб активларга қаради. Бирор кўнгилсиз воқеа юз бермаганмикин-а?

Ҳамма сукут сақларди. Ниҳоят бу жимликни кетма-кет жиринглаган телефон овози бузди,—Фотима ҳалок бўлди!...

Бу Ҳикоят Ҳасанованинг йиғи аралаш овози бўлиб, у Келес станциясидан телефон қилаётганди.

Туни билан ҳеч ким мижжа қоқмади. Тегишли ташкилотларга хабар қилинди. Эрта тонгда бир неча актив комсомоллар шаҳар милицияси бошлиғи Абдураҳмон Ваҳобов бошчилигида Келес станциясига етиб боришди.

Воқеа Ёвушев боғининг четида содир бўлган эди. Фотима қонга беланиб ётарди.

Қотиллар тез орада қўлга тушдилар. Маълум бўлишича, Ёнариқлик Абдумавлонбой Фотимани ўлдириш учун ўз хизматкорлари Рўзимат Шералиев ва Ҳидирали Машариповларни ёллаган ҳар икки жиноятчи ўн йилдан, Абдумавлонбой эса отишга ҳукм қилинди.

Фотиманинг жасадини эртаси куни дафн этдилар. Мотам йиғилишига шаҳарнинг барча ташкилотларидан вакиллар, комсомоллар, пионерлар иштирок этдилар. Улар кўтариб олган плакат ва шиорларга «Фотиманинг қотилларига ўлим!», «Фотима қалбимизда абадий қолади», «Фотиманинг сафини тўлдирамиз» деган шиорлар ёзилган эди.

...Фотима болаларнинг қадрдони, комсомолларнинг энг яқин дўсти ва маслаҳатгўйи эди. У ўзининг қисқа умри давомида кўпгина ишларни амалга оширди. Айниқса, етим болаларни интернатларга жойлашда, уерларда пионер ташкилотларини тузишда, турли тўгараклар очишда ташаббус кўрсатди. Ўзбек хотин-қизлари жамиятимиз актив иштирокчилари бўлишлари учун курашди.

1928 йилнинг январь ойи. «Шарқ ҳақиқати» газетасида «Калтатой» маҳалласида» сарлавҳали танқидий мақола босилиб чиқди. Мақола маҳаллада ҳалигача бирон аёл ҳам паранжи ташламаганлиги ҳақида ёзилган эди. Мақолани муҳокама қилишга бағишланиб Тошкент Эски шаҳар комсомол комитетининг шошилинч бюроси чақирилди.

— Мақолада «Калтатой» маҳалласида ҳақиқатан ҳам хотин-қизлар ўртасида иш олиб борилмаётгани тўғри танқид қилинган,— деди район комсомол комитетининг секретари Солиҳ Юнусов.—Бу бизнинг ҳам камчилигимиздир. Танқиддан тўғри хулоса чиқариш керак.

Бюро йиғилишида Ф. Сиддиқова, Н. Пўлатов ва Т. Тошхўжаевлардан иборат учлик комиссия тузилди. Комиссия аъзолари эртасигаёқ «Калтатой» маҳалласига бориб, аҳвол билан танишдилар. Шу маҳаллалик «Карим ямоқчи» деган кекса отахон билан суҳбатлашдилар. У рўй-рост гапни айтди.

— Маҳалламиздаги аёллар, —деди Карим ота Фотимага қаратиб,— икки киши: бири Махсим домла иккинчиси савдогар Мирсалим Мирнаби ўғлидан ҳайиқиб паранжи ташламайдилар. Айниқса, Мирсалим тиштирноғи билан қаршилик кўрсатмоқда. У бу атрофда ҳеч кимдан тап тортмайди. Фақат, бозордаги Раҳматилла саркордан қўрқади.

Бу гап Фотимани сергаклантирди.

— Раҳматилла Саркор аканн яхши танийимиз,— деди у. —У киши бизнинг қадрдон отахонимиз.

Улар бозор томонга йўл олдилар. Тепаликда жойлашган бешик дўконида Саркор ота усталар билан чақчақлашиб ўлтирарди. У Фотимани кўриши билан ўрнидан туриб:

— Тинчликми, қизим,— деб сўради.

— Тинчлик, отахон. Сизнинг ёрдамингиз керак бўлиб қолди.

— Жоним билан,— деди отахон,— қўлимдан келадиган иш бўлса аямайман!

— Биласиз,— деди Фотима Сиддиқова Саркор отани четга тортиб,— «Калтатой» маҳаллалик Мирсалим савдогар бозорда баззозлик қилади. Маҳаллада ундан ҳамма қўрқар эмиш. Шунинг учун ҳам маҳалла бўйича ҳалигача биронта аёл паранжи ташламаган. Бу тўғрида «Шарқ ҳақиқати» газетасида мақола босилиб чиқди. Шу маҳалла аҳолисининг умумий йиғилишини чақирсак, хотин-қизлар ҳам келишса. Паранжига қарши кураш ва хотин-қизларни ишга жалб этиш масаласини муҳокама қилардик.

— Жуда соз,— деди Саркор ота ўйланиб туриб,—эртага жума куни эркаклар мачитда бўлганда Мирсалимнинг уйига ўзинг кириб аҳволни билиб чиқасан. Мен бўлсам соат бирда ўша Карим ямоқчининг эшиги олдида сени кутиб тураман.

Эртасига белгиланган вақтда Фотима етиб борди. Раҳматилла Саркор Фотимани Мирсалимнинг уйига киритиб юборди. Фотима Мирсалимнинг хотини билан гаплашди. Маълум бўлишича, Мирсалимнинг етти қизи бўлиб, энг кичиги тўрт яшар экан. Улардан бирон қиз ҳам янги очилган мактабга қатнамайди. Бу хонадоннинг қизлари яширинча маҳалладаги Саври отинда «сабоқ» олар эдилар. Мирсалим ҳамма қизига паранжи қилиб берган. Бундан «ўрнак» олган қўшни хонадонларнинг қизлари ҳам янги мактабга қатнамас, кўчага паранжи ёпиниб чиқар эканлар.

Фотимадан бу маълумотларни билиб олган Саркор ота Мирсалимни мачит олдида кутди. Мирсалим мачитдан чиқар экан, отага кўзи тушди ва югуриб бориб у билан сертакаллуф кўришди, уйига таклиф этди.

— Уйга кириш қочмайди,— деди Саркор ота жиддий қиёфада,— якшанба куни маҳаллада катта йиғин бўлади. Бунда, албатта, ҳар бир хонадондан аёллар чиқиши керак. Сенинг хотининг ҳам чиқиши, паранжи ташлашни биринчи бўлиб бошлаб бериши керак. Агар айтганимни қилмасанг, бозорга қадам босишингни ўйла.

— Хўп бўлади, хўп бўлади, —деди у қўлини кўксига қўйиб, ясама табассум билан,— албатта, хотинимга тушунтираман, уқтираман, хотиржам бўлинг.

Отанинг тадбиркорлигидан хурсанд бўлган Фотима якшанба куни бўладиган тантанага алоҳида тайёргарлик кўрди. Актив комсомоллардан Ҳикоят Ҳасанова, Ғози Тўраев, Қосим Дадабоев кабиларнинг иш тажрибасидан фойдаланди. Кечага Эски шаҳар хотин-қизлар шўъбасининг раиси Шамсиқамар Ғойибжонова ва Ҳалима Казаковалар ҳам таклиф этилди.

Ниҳоят, маҳаллада катта йиғин бўлди. Хотин-қизлар биринчи бор бундай йиғилишда қатнашаётган эдилар. Йиғилишда район комсомол комитетининг секретари Солиҳ Юнусов хотин-қизлар озодлиги ҳақида сўзлади. Ш. Ғойибжонова эса хотин-қизларни ишга жалб этиш масаласида таклиф киритди. Шу кунги мажлисда иштирок этган аёллар паранжи ташлашни бошлаб бердилар. Биринчи бўлиб Мирсалимнинг хотини паранжи ташлади. Йиғилишда 30 га яқин хотин-қиз Охунбобоев номли кўрпа артелида ишлашга ёзилди. Йиғилиш охирида Тўйчи Хофиз Тошмуҳамедов раҳбарлигида катта концерт қўйиб берилди.

Шу кунги йиғиндан хурсанд бўлган Фотима Сиддиқова «Ленинга раҳмат», Ниғмат Пўлатов эса «Муҳаббатинг рост» деган шеърларини ўқиб бердилар.

Дарҳақиқат Фотима актив комсомолгина эмас, ҳаваскор шоира ҳам эди. Унинг жанговар чақириқ шеърлари аёлларни озодликка руҳлантирарди. Фотима Сиддиқова «Қаландархона», «Қор ёғди», «Ёнариқ» маҳаллаларида ҳам хотин-қизларнинг кўплаб йиғилишларини ўтказди.

Тошкентликлар ўзбек халқининг асл фарзанди, озодлик қурбони Фотима Сиддиқовани ҳеч вақт ёддан чиқармайдилар.

Совет халқлари СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини нишонлаётган тарихий кунларда хотин-қизлар озодлиги, Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш йўлида ҳалок бўлган Фотима Сиддиқова каби жасур, биринчи комсомол аёлларимизнинг номини улуғлайди ва унга абадий ёдгорлик ўрнатадилар.

Х. ЙЎЛДОШЕВ.

СЕНАЖ СИФАТЛИ БЎЛСИН

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Тошкент области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошираборнб, маҳсулот етиштиришни кўпайтирмоқдалар. Улар пахта, сабзавот, картошка мўл-кўллигини таъминлаш билан бирга гўшт, сут етиштиришда ҳам янги марраларни эгаллаш учун курашмоқдалар. Бунинг учун биринчи навбатда ем-хашак етиштиришни кўпайтириш тадбирлари кўриляпти. Улар бу йил ҳар бир сигирга дағал хашак қўшиб ҳисобланмаганида кам деганда 10 тоннадан силос ва 3 тоннадан сенаж бостиришни вазифа қилиб қўйдилар.

Ем-хашак тайёрлашни сифатли йўлга қўйишнинг бу янги прогрессив усули 1970—1971 йиллардан бошлаб амалга оширилабошланди. Область колхоз ва совхозлари кўплаб сенаж тайёрладилар.

Бироқ тажрибалар шуни кўрсатдики, ҳали айрим хўжаликларда сенаж тайёрлаш технологияси яхши ўрганиб олинмаган. Шунинг учун ҳам кўп ҳолларда сифати паст бўлган сенаж тайёрланади. Айрим хўжаликларда эса тайёрланган сенажларни ҳатто молларга едириб ҳам бўлмади.

Ҳозир колхоз ва совхозларда айни сенаж бостириш пайти. Текшириш натижасида шу нарса аниқландики, ҳали бир қатор хўжаликлар ўтган йилги камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб олмаганлар. Шу сабабли камчиликларнинг такрорланишига йўл қўйилмоқда.

Кўк беда бошқа кўпгина дуккакли ўсимликлар сингари силосланмайдиган ўсимликлар группасига киради. Шунинг учун ҳам бедани ўриб олингач дарҳол 75—80 процент намлигида траншеяларга бостириш мумкин эмас, акс ҳолда бундай беда моғорлаб оқсил моддалари сифати йўқолади.

Сенаж тайёрлаш жараёни силос бостириш жараёнидан бутунлай фарқ қилади.

Сенаж тайёрланадиган беданинг нисбий намлиги кам бўлиши керак. Ана шунда унинг сувини сақлаб қолиш қобилияти кўпаяди ва ўсимлик шираси бактериялар учун кам озуқа бўлади. Шунинг учун ҳам сенаж қилинадиган беданинг намлик даражаси 50—55 процент атрофида бўлиши керак. Ана шу камликда бедадан тайёрланган сенажнинг бир килограммида 0,4—0,5 озуқа единицаси, 55—65 грамм протеин, 80—100 ва ундан ортиқ миллиграмм каротин моддаси бўлади.

Бунга эришиш учун бедани ўриш ва унинг намлигини нормал ҳолга келтиришда ишни тўғри ташкил этиш ва механизациядан самарали фойдаланиш лозимдир. Сенаж тайёрлашни тўла механизациялаштириш мумкин. Бунинг учун олдиндан пухта тайёргарлик кўриш керак.

Сенаж траншеяларга бостирилади. Бу траншеялар чуқур қилиб қазилган бўлиши ва бетон билан ишлаб чиқилиши керак. Ёки бўлмаса йирик панелли плитадан ҳам фойдаланиш мумкин. Келтирилган беда тезликда туширилиб, траншеяларга бостирилиши ва яхшилаб шиббаланиши лозим.

Траншеянинг катта-кичиклигини белгилаганда юкни тушириш, шиббалаш, сенаж устини бекитиш ва емни олиш ишларини тўла механизациялашни кўзда тутиш керак.

Траншеянинг туби кенглиги кам деганда тўрт-беш метр бўлиши лозим. Шунда «С—10» занжирли тракторнинг эркин ҳаракат қилиши мумкин бўлади. Деворлари нишаб бўлсин. Устининг кенглиги беш-олти метр бўлиши мақсадга мувофиқдир. Чуқурлиги эса икки-ярим-уч метр қилинади. Узунлиги ўттиз-қирқ метр бўлсин.

Шуни унутмаслик керакки, келтирилган бедани тез тушириб траншеяларга жойлаштириш юқори сифатли ем олишнинг муҳим шартларидан бири. Ҳар куни кам деганда бир-бир ярим метр қават қилиб шиббаланган сенаж тайёрлашга эришиш лозим. Бундан чиқадиган хулоса шуки, 300 тонна юк сиғадиган траншеяларга ҳар куни кам деганда 100-150 тонна сенаж жойлаштириш ва икки-уч кун ичида траншеяни тўлдириб устини беркитиб қўйиш лозим.

Траншеяларга бедалар бир текисда, бир хил қалинликда жойлаштирилиши, зичлаштирилиши ва шиббаланиши зарур.

Агар хўжаликларда транспорт воситалари ва ўриш агрегатлари етарли бўлмаса 300-400 тоннадан ортиққа мўлжалланмаган траншеяларни қуриш керак. Бундай траншеялардан иккита ва ундан ортиғи ўша хўжалик учун кифоя қилади.

Траншеяларга олиб келадиган йўллар ва унинг атрофларига иложи бўлса тош ёткизиш ёки асфальтлаш лозим. Шундай қилинса, емни олиш ва ташиш вақтида унинг ифлосланишига йўл қўйилмайди. Ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам бемалол ташиб кетиш мумкин бўлади.

Беда гуллай, ғунчалай бошлаган пайтда уни сенаж учун ўриб олинади. Илғор тажрибалар ва махсус олиб борилган илмий тадқиқотлар шуни кўрсатадики, Ўрта Осиё шароитида суғориладиган ерларда беда ўстириш агротехникасига қатъий риоя қилинса, бир йилда бедани беш-олти, ҳатто етти марта ўриш мумкин ва кўплаб кўк масса олиш таъмин этилади. Агар беда кеч муддатларда ўрилса у дағаллашиб қолади, яхши шиббаланмайди, ўзининг озуқа қийматини пасайтириб қўяди.

Бедани эрталабдан бошлаб куннинг ярмигача ўриш тавсия этилади, Соат икки-уч-тўртларда эса об-ҳаво шароитига қараб бу бедаларни подбор қилишни ташкил этиш лозим.

Дала ишларининг бутун жараёнларини шундай ташкил этиш керакки, куннинг биринчи ярмида ўриш ишларининг асосий ҳажми бажариб бўлинади, куннинг иккинчи ярмида эса барча машиналар подборщик ва бедани майдаловчи машиналар ишга сафарбар этилади. Ана шунда ўрилган ва майдаланган кўк массани даладан йиғиштириб олиб траншеяларга келтириб шиббалаш мумкин бўлади.

Ҳеч вақт куннинг иккинчи ярмида бедани ўриш тавсия этилмайди. Чунки бундай пайтда беда ўрилса, у яхши шамолламайди. Натижада қуритиш учун уни далада қолдиришга тўғри келади. Туни билан далада қолган беда эса димиқиб, озуқа сифатини кўплаб йўқотади. Бундан ташқари эрталаб яна шудрингда қолиб, ишни янгидан бошлашга тўғри келади.

Сенаж тайёрлаш технологияси ҳал қилинаётганида хўжалик учун сенажни майдаланган ҳолда ёки майдаланмаган ҳолда бостириш усулининг қай бири мақсадга мувофиқлигини аниқлаб олиш керак.

Сенаж сифатини текшириш натижасида шу нарса аниқландики, агар кўк масса 50-55 процент намликкача қуритилиб, яхшилаб шиббаланиб сенаж қилинса, у ҳолда майдаланган бедадан ҳам, майдаланмаган бедадан ҳам юқори сифатли сенаж олиш мумкин бўлади.

Агар беда майдаланмасдан сенаж бостириладиган бўлса, бу ҳолда қишнинг совуқ кунларида бу сенажни кавлаб олиш ва молларга тарқатишда бирмунча қийинчиликка дуч келиш мумкин.

Агар хўжаликларда КИК-1,4, ППВ-1,6 подборщик-майдаловчи механизмлар ҳамда СК-1,8 комбайнлари етарли бўлса, уларни махсус мосламалар билан жиҳозлаб бедани майдалаб сенаж бостириш тавсия этилади. Майдаланган кўк масса траншеяларга жойланиб, шиббаланганда яхши жойланади. Бундай сенажни траншеялардан осонликча олиб молларга едириш мумкин бўлади.

Агар майдаловчи подборщик механизмлар бўлмаса қуритилган бедани шундай ҳолда сенаж қилавериш керак. Бунда сенаж бостиришнинг технологиясига айниқса диққат билан риоя этиш талаб қилинади. Ўрилган беда 50-55 процент намликка келтирилиб қуритилгач, грабллар, волокушкалар билан йиғиштирилади ва юк ортувчи машиналар билан машиналарга ортилади ва траншеяларга етказилади.

Сенаж қирқилгач, экскаваторга погрузчик тиркалади. Бу машина емни ем тарқатгич механизмларга ортади. Ана шу механизм ёрдамида бир соат давомида 18—20 тонна сенажни уйиб, қирқиб олиш ва машиналарга ортиш мумкин.

Қўл пичоқларидан фойдаланиш асло тавсия этилмайди. Гап шундаки, шундай пичоқлардан фойдаланиш ишни ғоят қийинлаштиради ва унумдорлик ҳам паст бўлади. 6—8 киши бир кун давомида пухта шиббаланган сенажнинг бир қаватинигина кесиб олишга муваффақ бўлганлар.

Траншеяларнинг катта-кичиклигига қараб сенаж бостиришни қисқа муддатларда бир-икки-уч кун ичида амалга ошириш мумкин. Сенажнинг устки қавати яхшилаб шиббалангач бир-бирига пухта уланган полиэтилен пленкаси билан ёпилади ва унинг устига 30—40 сантиметр қалинликда қуруқ тупроқ бостирилади.

Лекин бир қатор хўжаликларда траншеяга бостирилган сенаж бир-бирига яхши уланмаган пленкалар билан бекитилганлиги ҳам маълум бўлиб қолди. Бу сенажнинг бузилишига олиб келади.

Траншеяга ҳаво кирмаслиги ва пленка остида углекислий газнинг тўпланиши учун пленкалар устига қоғоз бостирилиб дазмолланиб, бир-бирига ёпиштирилиши керак. Шундай қилинса пленка остида етарли миқдорда углекислий газ тўпланади. Бу газ консервалаш вазифасини бажаради ва ҳаводаги зарарли микроорганизмларни ўлдиради. Кислороднинг киришига йўл қўймайди.

Айрим хўжаликларнинг мутахассислари сенаж устини тупроқ билан албатта бостириш зарурми деб қизиқадилар. Сенаж устини тупроқ билан бостириш гарчи кўп меҳнат талаб қиладиган иш бўлса ҳам катта афзалликка эгадир. Бу тадбир сенаж устини бир текисда бўлиб туришини таъминлайди, траншеяга ҳаво кирмайди. Бундан ташқари сенажни қуёш нурларидан қизиб кетишидан сақлайди.

Ҳар бир хўжаликда бу тадбирларга амал қилинса, чорва қишлови учун мўл ва сифатли ем-ҳашак жамғариш мумкин бўлади.

Н. АЛЕКСЕЕВА,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти директорининг фан бўйича ўринбосари, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

Янгиликлар

КАЛИНИНГРАД

✦ ВАГОНСОЗЛИК заводи 105 тонна юк кўтараоладиган янги думпкарларни кўплаб ишлаб чиқара бошлади. Вагонларнинг ишга ярайдиган муддати рамалар конструкциясини ўзгартириш ҳисобидан бир ярим баравар ошди. Тоғ-кон саноати, қора ва рангли металлургия корхоналари биринчи бўлиб шундай вагон-самосвалларни олади.

ВОЛГОГРАД

✦ АЛЮМИНИЙ заводининг металлургларидан Дмитрий Шибут, Николай Федаренко, Олег Шишкин ва бошқалар янги асбоб-ускуналардан дастлабки ўнлаб тонна маҳсулот ишлаб чиқардилар. Улар жуда кучли электролизерларни ўзлаштирмоқдалар.

ТЕТЮХЕ—ПРИМОРЬЕ ЎЛКАСИ

✦ КОН химия комбинатининг янги маҳсулот — сир олабошлади. Технология ўзлаштириб олинганидан кейин бу ерда уй-рўзғор идишлари, санитария-техника ва химия аппаратларини сирлаш учун 15 хил эмаль-сир ишлаб чиқарилади.

УЛАН—УДЭ

✦ ОЙНА заводи йил бошидан бери 5 миллион квадрат метр дараза ойнаси ишлаб чиқарди. Бу иш муддатидан бир ярим ой илгари бажарилди. Ангарада қурилаётган Уст-Илимск ГЭСи бинокорлари шу завод маҳсулотининг асосий истеъмолчисидир. Бурятия шишасозлари бу йил топшириққа қўшимча равишда беш вагон аъло сифатли маҳсулот юбордилар.

СМОЛЕНСК

✦ БУ ерда бадиий каштачилик фабрикаси қурила бошланди. Бу корхонада аёллар кийими, эркаклар кўйлаги тикиб чиқарилади. Область маҳаллий саноат бошқармаси ўз корхоналарида ҳозирги вақтда кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи бешта янги цех қурмоқда. Бу эса беш йил мобайнида кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни 80 процент кўпайтириш имкониятини беради.

●

«ЎРТАСАРОЙ» совхози паррандачилари ўтган йили яхши ишлашди. Давлатга 164 тонна ўрнига 180 тонна гўшт, 410 минг ўрнига 663300 дона тухум топширилди. Ишчиларнинг бу йилги режалари ҳам чакки эмас. Улар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ мусобақасида фаол қатнашиб, зўр ғайрат кўрсатиб ишламоқдалар. Кўпроқ гўшт ва тухум етиштириш коллективнинг асосий диққат-эътиборида турибди. Бу ерда ўрдакчилик ҳам кенг ривожланяпти. Суратда: паррандачилик фермасининг мудири А. Халилов ва паррандабоқар С. Юсупов ўртоқлар ўтган ойлардаги ишларни якунлаб, галдаги вазифаларни белгилашяпти.

И. Зайнитдинов фотоси.

●

СУТ БУЛОҒИ

Янгийўл районидаги Охунбобоев номли колхоз сут соғувчилари ўз зиммаларига юксак мажбуриятлар олиб, астойдил меҳнат қилмоқдалар. Илғор сут соғувчилардан Умри Турғунова, Мукаррама Ваҳобова, Рихси Ҳайдарова, Санобар Абдуллаева сингари сут соғувчилар бу йил ҳар сигирдан камида 2700—2900 килограммдан сут соғиб олишга аҳд қилишган.

Уларнинг ишлари ваъдага яраша бўляпти, илғор соғувчилар молларни зоотехника қоидалари асосида боқишлари туфайли ҳар сигирдан кунига 7—9 литрдан серқаймоқ сут соғиб олмоқдалар. Сут булоғини оширишда молбоқарлардан Ҳусанбой Ортиқбоев, Шукур Тешабоев ва Болтабой Эргашевларнинг ҳам ҳиссаси катта.

О. ХУДОЕРОВ.

МУСОБАҚАЛАРГА БОЙ ОЙ

Одатдагидек июнь ойи Бутуниттифоқ ва республика мусобақаларига бой бўлади.

Бу йил мазкур мусобақаларга алоҳида эътибор берилмоқда, чунки уларда Мюнхендаги XX олимпия ўйинларида иштирок этувчи спортчилар танлаб олинади. Республика спорт комитети календари бўйича бу ойда Ўзбекистоннинг 11 та чемпионати ўтказилади. 2 июнь куниёқ Фарғонада эркаклар командалари ўртасида қўл тўпидан Ўзбекистон чемпионати ўйинлари бошланади. Волейболчи эркаклар эса 5 июнда Қўқонда мусобақаларни бошлайдилар. Бекобод шаҳри икки хил мусобақа ўтказиш жойи қилиб танланган. 15—18 июнда бу ерда эшкак эшишдан республика биринчилиги ўтади. Ёш футболчилар ҳам кураш бошлайдилар. Бухоро ва Чирчиқ шаҳарларида 10—20 июнь кунлари Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети «Ёшлик» совриии учун ярим финал мусобақалари бўлади.

Теннисчиларнинг баҳслари давом этади. Тошкентда 13—17 июнь кунлари Ўзбекистон кубоги учун эркаклар ва аёллар командалари алоҳида-алоҳида куч синашадилар, 23 июндан эса ўсмирлар ва қиз болалар ўртасида Ўзбекистон шахсий-команда биринчилиги бошланади. Шахматни ёш қизлар ўртасида оммалаштириш мақсадида ҳар йили республика команда мусобақаларини ўтказишга қарор қилинди. Биринчи республика шахмат фестивали Тошкентда 20—30 июнда бўлади. Аёллар ўртасида шашкадан ҳам яна бир янги республика миқёсидаги тадбир мўлжалланмоқда. Халқаро шашка бўйича Ўзбекистоннинг биринчи очиқ чемпионати Чирчиқ шаҳрида 11—27 июнь кунлари ўтади. Унда мамлакатнинг бошқа шаҳарларидан саккиз СССР спорт мастери таклиф қилинган.

Боксчиларимиз Москва шаҳрида масъулиятли «жанглар»ни ўтказадилар. 13—18 июнь кунлари олтин, кумуш, бронза медаллари учун беллашадилар. Ўзбекистон шарафини 10 боксчи ҳимоя қилади. Шахмат бўйича бу йилги республика чемпиони мастер Л. Маслов Челябинскка бориб, СССР чемпионатининг ярим финалида қатнашади. Аёллар ўртасида ярим финал мусобақаларида эса Тошкентдан уч шахматчи — А. Мкртчан, Л. Пинчук ва В. Борисенко иштирок этади.

СССР кубоги мусобақаларига Тошкентнинг баскетбол ва волейбол командалари пухта тайёргарлик кўрдилар. «Динамо» эркаклар волейбол командаси Чимкентда учта ўйин ўтказади, «Автомобилист» волейболчи қизлари эса Душанбада ўйнайдилар. «Буревестник» баскетболчилари Олмаота, Ашхабод, Душанба ва Фрунзе командалари билан мусобақалашади.

П. КОНОВАЛОВ,
Бутуниттифоқ тоифали судья.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

КАТТА ХАЛҚАРО ВОҚЕА

ПАРИЖ, 1 июнь. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Сиёсий Бюросининг аъзоси Раймон Гюйо ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида Москвада бўлиб ўтган Совет-Америка музокаралари жуда катта халқаро воқеа бўлди, урушдан кейинги тарихда муҳим босқич бўлди ва шу муносабат билан жаҳоншумул аҳамиятга эгадир, деди.

Л. И. Брежнев ва Р. Никсон имзолаган ҳужжатлар ленинча тинч-тотув яшаш сиёсатининг яққол намойиши бўлдики, бу сиёсат КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасида яна бир бор таъкидланди, деди Р. Гюйо. Москвадаги музокаралар жаҳон майдонидаги кучлар нисбати социализм фойдасига ўзгарганлигидан ҳам далолат беради.

Совет-Америка музокаралари ялпи тинчлик ишига қўшилган муҳим ҳиссадир ва тинчлик учун курашда пешқадам бўлиб келаётган Совет Иттифоқи Москва музокаралари чоғида шуни яна бир бор ажойиб равишда тасдиқлади, деди пировардида Раймон Гюйо.

КУРАШАЁТГАН ВЬЕТНАМ БИЛАН БИРДАМЛИК

1 июнда Совет Иттифоқида Жанубий Вьетнам ватанпарварларининг кураши билан бирдамлик кунлари бошланди. Бу кунлар Жанубий Вьетнам республикаси муваққат революцион ҳукумати ташкил этилганлигининг уч йиллигига бағишланади.

Курашаётган Вьетнамни қўллаб- қувватлашга бағишланган шу катта кампанияда Совет-Вьетнам дўстлиги жамияти актив қатнашмоқда. Жамият бўлимлари ишлаб турган 26 шаҳар ва районда митинг, йиғилишлар ташкил этилмоқда. Жамиятнинг коллектив аъзолари бўлган мамлакатдаги 1,5 мингга яқин корхона ва муассасада ҳам бирдамлик митинглари бўлиб ўтади. (ТАСС).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

ВАРШАВА, 1 июнь. (ТАСС). Гданьскда ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши радиотехника ва электрон саноати бўйича доимий комиссиясининг 21-мажлиси бўлди. Мажлисда Болгария, Венгрия, ГДР, Румыния, Польша, СССР ва ЧССР делегациялари иштирок этдилар. Мажлисда Югославия Социалистик Федератив Республикасининг делегацияси ҳам қатнашди.

Комиссия ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши аъзоси бўлган мамлакатларнинг ҳамкорлигини янада кучайтириш ва такомиллаштириш ҳамда социалистик иқтисодий интеграциясини ривожлантириш комплекс программасини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган айрим ташкилий ва техникавий проблемалар юзасидан қарорлар қабул қилди.

ТАКЛИФ ЯНА РАД ЭТИЛДИ

ПАРИЖ, 1 июнь. (ТАСС). АҚШ билан Сайгон маъмуриятининг делегациялари ВДР билан Жанубий Вьетнам республикаси муваққат революцион ҳукумати делегацияларининг Вьетнамга доир Париж кенгашининг мажлисини бошлаш тўғрисидаги таклифини яна рад этди.

Кенгашнинг мажлислари АҚШ билан Сайгон қўғирчоқ режими делегацияларининг айби билан тўхтаб қолган эди.

ҲИНДИ-ХИТОЙДА УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 1 июнь. (ТАСС). Америка информация агентликлари Жанубий Вьетнамнинг шимолий секторида шиддатли жанглар бўлаётганлигини хабар қилмоқда. Сайгон қўмондонлиги Хюэ шаҳридан 40 километр шимолда Митян дарёси соҳилига десант туширди.

Десант туширишдан олдин АҚШ авиацияси шу районни ёппирилиб бомбардимон қилди. «В-52» самолётлари бугун тунда Куангчи вилоятининг жанубий қисмига 11 марта рейд ўтказиб, юзлаб тонна портловчи модда ташлади.

ХАНОЙ, 1 июнь. (ТАСС). Америка авиациясининг кеча Хайфонга қилган ҳужуми чоғида ВДР зенитчилари бир самолётни уриб туширдилар, деб хабар беради Вьетнам информация агентлиги.

Шимолий Вьетнам устида уриб туширилган АҚШ жами самолётлари 3618 тага етди.

САЙГОН АРМИЯСИДАН ҚОЧИШ

ХАНОЙ, 1 июнь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам озодлик кучларининг зарбалари остида Сайгон режими қўғирчоқ армиясидан қочиш ҳоллари кўпайиб қолди. Озодлик матбуот агентлигининг хабарларига кўра, Куангнам вилоятидаги Хиепдик уездида Сайгон қўшинларининг 116 солдати яқинда қўлларидаги қурол билан халқ озодлик қуролли кучлари томонига ўтган.

Қўшни Куангда вилоятида Сайгон солдатлари офицерларнинг буйруқларини бажаришдан бир неча марта бош тортганлар. У ерда жойлашган 2-дивизия 4-полкининг бир неча бўлинмаси шунинг натижасида жазо операцияларида қатнашмаган.

Зўрлик билан «маҳаллий лашкарлар» деб аталувчи бўлинмага ҳайдаб келтирилган деҳқонлар 19 май куни исён кўтариб, аэродромдаги бир самолётни яксон қилганлар. Шу «лашкарлар»нинг бутун бир взводи ватанпарварлар томонига ўтган.

Фўйен вилоятида 10 апрелдан 6 майгача қўғирчоқ режим армиясидан ҳамда мунтазам бўлмаган ҳарбий қисмлардан қарийб 650 киши қочган.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ. Озодлик қуролли кучлари жангчилари душманга катта талафот кўрсатмоқда. Суратда: ватанпарварлар Америка—Сайгон қўшинлари ишғол этган позицияга кескин ҳужум қилмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

ЙЎЛДОШ ОЙГА ҚУЛАБ ТУШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 1 июнь. (ТАСС). 24 апрелда Американинг «Аполлон-16» космик кемаси ичидан учирилган чоғроқ бир Ой сунъий йўлдоши белгиланган программани бажариб улгирмай атиги 36 кун айлангач, Ой юзига қулаб тушди. АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА) шуни маълум қилди.

Йўлдошнинг бу қадар барвақт қулашига сабаб шуки, космонавтлар «Аполлон-16»нинг бош двигателини бошқариш системасидаги носозлик оқибатида йўлдошни учираётганда космик кеманинг орбитасини ҳисоблаб қўйилган Ой юзидан 55—85 миль баландликка кўтаришга муваффақ бўлолмагандилар.

Янги шеърлар

ҚИШЛОҚ

Бунда юрак олади ором,
Бунда лола нигоҳга зордир,
Ҳар япроқда ўзга бир хиром,
Бинафшалар кўзи зангордир.
Жимжимадор қоғоз
гулларнинг
Бозорлари касоддир бунда.
Энг таърифи, энг соз
гулларнинг
Хуш бўйидан сархушлик
тунда.
Шудир менинг она
қишлоғим,
Эртакларда мадҳи бор маъво,
Киндик қоним томган
гулбоғим,
Боболарим кезган қадамжо.
Шунда менинг танти
авлодим,
Мард ўғлонлар жавлон
уради,
Улар олға ташларкан одим,
Қуёш ҳамроҳ бўлиб юради.
Улар билан ғамдан йироқда
Мен ҳам ўсдим кўча
чангитиб.
Асовлигим хивчин тойчоқда
Саманларни қўйган гангитиб.
Аммо йиллар қолиб
кетдилар,
Ўша хивчин тойчоқлар каби.
Гоҳо шодон. гоҳо асабий
Йироқларга олиб кетдилар.
Алангадек ёнган онлардан
Хотиралар қолди мисли шам.
Кўпдан кечдим шўх
суронлардан,
Умрим учун салобат—
ҳашам.
Гавжум пойтахт масканим
бугун,
У фикримга берди мос
калом.
Лекин қишлоқ, у тенгсиз
фусун,
Умрим учун энг буюк илҳом.
Доим ундан бетинч юрагим—
Бир тасалло топарки—
ширин.
Унда менинг эзгу тилагим,
Илк ҳисларим яшар яширин.
Қайга боқмай, мен у
гулбоғда
Ўз-ўзимни тўлиқ англайман.
Бошим эгиб, илиқ тупроқдан
Мақсадимга даъват
тинглайман.

БАҲОР ТУНИДА

Кўкда осмон энагаси—ой
Юлдузларга эртак сўйлайди.
Майсаларни силаб зилол сой,
Мажнунтолга алла куйлайди.
Япроқларни тортқилаб нуқул,
Қувончидан қўним билмас
ел.
Олам гўё яхлит атиргул.
Гулбарг каби бўй сочар
кўнгил.

Абдулла ШЕР.

ЧИРЧИҚ индустрия техникуми бадиий тўгарак ҳаваскорлари тинимсиз изланишлари туфайли санъат сирларини эгалламоқда. Ўзларининг жозибали ўйинлари билан томошабинлар олқишига сазовор бўлишмоқда. Айниқса шу кунларда СССР 50 йиллигига муносиб совға билан бориш учун, машғулотлар ўтказиш, янги-янги рақслар ўрганиш қизиб кетди. Тайёргарликни қизғин олиб бораётганлигига тўгарак қизларининг маҳорат билан ижро этаётган ўйинлари ҳам гувоҳлик бериб турибди. Суратда: Чирчиқ индустрия техникумининг рақсчилар коллективи ўзбек миллий ўйинларини ижро этишмоқда.

О. Левак фотоси.

АШУЛА БАЙРАМИ

Ўрта Чирчиқ районидаги кўпгина мактабларда СССР ташкил этилган куннинг ярим асрлик тўйига қизғин ҳозирлик кўрилмоқда. Бу ерда бўлиб ўтган «Ашула байрами» ҳам шу шонли санага бағишланди.

«Ашула байрами»га шу мактаблардан уч мингга яқин ҳаваскор қатнашди. Байрамни район ижроия комитети раисининг ўринбосари А. В. Тень табрик нутқи билан очди. Сўнгра кўп миллатли: ўзбек, қозоқ, рус, корейс, татар, турк ва қирғиз болаларидан иборат хор коллективи «Партияга минг раҳмат» қўшиғини ўзбек тилида куйлади.

Қўшиқ кетидан дилрабо куй ва рақслар уланиб кетади. Залдагилар уларни илиқ қарши олишади.

Ленин номли 1-мактаб ва 14-мактаб ўқувчилари ижро этган номерлар кўпчиликка манзур бўлди. Хор коллективлар ижро этган мароқли ва мазмунли қўшиқлари билан ҳаммани қойил қолдирдилар. Бу икки мактаб муносиб тақдирланди. Хор коллективлари 60 сўмдан пул мукофотини олдилар ва область кўригида қатнашиш шарафига муяссар бўлдилар.

Иккинчи ўринни эса Гайдар номли 48-мактаб ва Ворошилов номли 6-мактаб олдилар. Улар ижро этган Украина, беларус ва рус ҳалқи рақслари мақтовга сазовар бўлди. Бу коллективлар 40 сўмдан пул билан мукофотланди.

Тельман номли 54, Попов номли 2-мактаблар учинчи ўринга эга бўлдилар.

К. САПАРОВА.

ҲАМКАСБЛАР ХОТИРАСИ

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг студент ва ўқитувчилари Улуғ Ватан уруши йилларида ҳалок бўлган ўз ҳамкасблари хотирасига ёдгорлик ўрнатишга қарор қилдилар.

Уруш бошланган кезларда 30 дан ортиқ студент ва ўқитувчи ўз ихтиёри билан Ватан ҳимоясига отланган эди. Уларнинг кўпчилиги жангларда қаҳрамонлик намуналарини кўрсатдилар. Институт ҳовлисида ўрнатиладиган ёдгорлик улар кўрсатган мардлик ва жасоратни мангу эслатиб туради.

Монумент лойиҳасини институт рассомчилик-чизмачилик факультети ўқитувчиси Абдумўмин Бойматов яратди. Лойиҳа бўйича ёдгорлик узунлиги 10 метр ва эни салкам 4 метр бўлиши керак. Ёдгорликнинг бир томонига «1941—1945» деган рақамлар ёзилади. Иккинчи томонда эса, Ватан ҳимоясида қатнашган авлодларимиз вакилларининг сиймоси тасвирланади.

Ёдгорлик қурилишига сарф қилинадиган маблағларни институт студентлари меҳнат семестрларида ишлаб тўплаб беришди. Энди қурилишда ҳам фаол қатнашадилар. Ҳозир бунинг учун зарур бўлган материалларни тўплаш ишлари давом этяпти.

САНЪАТ ҒУНЧАЛАРИ

Ҳаётни кузатиб, ёшликни денгиз тўлқинига ўхшатгинг келади. Баҳор манзарасидек сержилва, баҳор ҳавосидек мусаффо ва беғубор, айни вақтда шошқалоқ ёшлик катта ҳаёт йўлига тушиб олгунча тўлқин каби ҳайқириб, ўзини неча бор қирғоққа уради.

Ёшлик кўнгли ана шунақа, чегараси бўлмайди. Ёш кўнгил бир нарсага муҳаббат боғладими, уни жиловлаб олмагунча қўймайди. Ёш қалбга қўнган ана шу орзу унга уйқуда ҳам, ўнгида ҳам, қўйинг-чи, қаерда бўлмасин, ўзига имлаб, чорлаб туради...

Қаҳратон қиш. Қалин ёққан қордан йўл четидаги дарахтлар худди елкасига пахта ортиб энгашиб турган деҳқонга ўхшайди. Телпагининг бир қулоғи пастга, бир қулоғи тепага бўлиб қолган бола қордаги оёқ изларига тикилганча нималарнидир хиргойи қилиб, кетиб борарди. Совуқдан бурни қипқизариб кетган, қўлидаги сумкани гоҳ у, гоҳ бу қўлига олади ,аммо, совуқни сезмайди. Хаёлини эрталаб радиодан эшитган ёшлик қўшиғи чулғаб олган. У ана шу қўшиқни беихтиёр хиргойи қилиб борарди. У ҳозир кўчада эканлигини ҳам унутган эди. Қўшиқ тўлқинлари орасида сузиб юргандай, дунё фақат қўшиқдан, қўшиқ оҳангидан, қўшиқ сеҳридан иборатдай, у ўзини тамомила унутиб қўйган.

Ҳа, бу ёш кўнгилнинг қўшиққа бўлган муҳаббати, биринчи талпиниши, биринчи қаноти эди. Жаҳонгир қўшиқни мактаб остонасига қадам қўйган чоғларидаёқ севиб қолган эди. Ёзувчи Абдулла Қаҳҳор муҳаббатни чақмоққа эмас, мушакка эмас, туғилган чақалоққа ўхшатган эди. У туғилганда қипқизил гўшт бўлади, кейин тил чиқаради, тиш чиқаради, кейин эса кулдиргич пайдо қилиб, жилмаяди, деган эди. Жаҳонгирнинг қўшиққа бўлган муҳаббати ҳам шу зайлда улғайди. Мана, кулдиргич пайдо қилиб, кўнгилларни оҳанг билан сеҳрламоқда.

Жаҳонгир Қосимов Чиланзор районидаги 76-ўрта мактабдаги бадиий ҳаваскорлик тўгараги унинг энг севимли жойи эди. 1957 йилда Жаҳонгирнинг 6-жаҳон ёшлар фестивалида қатнашиши унинг орзусини қанотлантирди. У мактабни тамомлади-ю, ҳеч иккиланмай кўнгил амрини бажарди: Глиэр номидаги музика мактабига кирди. Музика мактабида таълим оларкан, қўшиқ сирларини билиб олиш учун қунт билан интилди. Мактабни муваффақиятли тамомлаб, Калинин районидаги 37-мактабда қўшиққа меҳр қўйган болаларга таълим бера бошлади.

1963 йили у Низомий номидаги педагогика институтининг музика факультетига ўқишга кирди. Ўқиди, ўрганди. Ўқитувчиларнинг берган сабоқларини жон қулоғи билан тинглади.

Жаҳонгирдаги санъатга бўлган интилишни кўрган отахон санъаткор Маъмуржон Узоқов ўша вақтдаёқ «сен қўшиқчи бўласан» деган эди. Ана ўшанда Жаҳонгирнинг қувончларини кўрсангиз эди...

Мана шу қувончни Жаҳонгирга Маъмуржон Узоқов берди. Жаҳонгир бу қувончни айтаётган қўшиқларига сингдириб, қўшиқ ихлосмандларига улашмоқда. Ҳамнафас дўсти ҳаваскор хонанда «сувенир» фабрикасининг мастери Абдурашид Файзуллаев билан биргаликда янги-янги қўшиқлар билан ихлосмандларни мамнун қилмоқда. Унинг қўшиқ репертуарида «Айладинг», «Келмасанг», «Қайдасан», «Кифоя», «Соябонсан» каби классик шоирларнинг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар кўп.

Туғилдинг оила қувончга
тўлди,
Хонага нур бўлиб келдинг
сен шу чоқ
Юзингга лаблардан илк бўса
қўнди,
Кўнгил армонлари чекинди
йироқ
Шу қадар азизсан, ширинсан
фарзанд.

Юқоридаги бу мисралар марҳум Усмон Жўнгитов қаламига мансубдир. Жаҳонгир Қосимов шоир қалбини мусиқий оҳанг билан омухта қилиб, ихлосмандларни мамнун этмоқда.

Изланишда толе ҳамиша ёр бўлсин, Жаҳонгир!

А. ШАЙХОВ,
У. СОДИҚОВ.

Суратда: ҳаваскор ашулачи Жаҳонгир Қосимов (ўнгда) ҳамнафас дўсти Абдурашид Файзуллаев билан қўшиқ ижро этмоқда.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

9.55 — **Кўрсатувлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — Илмий техника тараққиёти учун. **«Стандарт қуввати»** (илмий-оммабоп фильм), 10.20 — **Телевизион миниатюралар театри.**

11.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

17.55 — **Кўрсатувлар программаси,** 18.00 — **«Ахборот»** информацион программаси (рус тилида).

Ўзбек тилида: 18.15 —**«Санъат ғунчалари».** Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Ҳамза номли болалар музика мактаби ўқувчиларнинг концерти, 18.45—«Ахборот» информацион программаси.

19.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўқув программаси

Ўзбек тилида: 10.00 — **Назарий механика,** 11.00 — Адабиёт бўйича консультация. **«Иншони қандай ёзиш керак?»,** 11.30 — **Ўқув** жараёнини илмий ташкил этиш (рус тилида). 12.00 — **Физика фани бўйича абитуриентлар учун консультация,** 13.00 — **Математика фани бўйича абитуриентлар учун консультация.**

17.55 дан — **Москва кўрсатади.**

Ўзбек тилида: 19.00 — **Шеърият мухлисларига,** 19.10 **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Студентлик — олтин даврим»,** 20.50 — **«Анна Каренина»** (бадиий фильмнинг 1—2 сериялари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Душанба телевидение студиясининг кўрсатувлари.**

3, 4 ИЮНЬ КЕЧ СОАТ
8 ЯРИМДА
ЛЕНИН НОМЛИ
МАРКАЗИЙ МАДАНИЯТ
ВА ИСТИРОҲАТ
БОҒИДА
(кураш майдонида)
«ШОДЛИК» АШУЛА ВА
РАҚС АНСАМБЛИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сайфи ЙУЛДОШЕВ, Вилоят ОҚИЛОВА.

Солистлар: Дилором ҚАЮМОВА, Гулшод ОТАБОЕВА, Аҳмад ШУКУРОВ, Назира ШЕРАЛИЕВА, Қодир МУМИНОВ, Хотам ХУЖАЕВ, Роза КАКУРИЕВА ва бошқалар.

Ансамблнинг бадиий раҳбари — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳаким НИШОНОВ.

Ансамбль хормейстери — Узбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Абдуқаҳҳор СУЛТОНОВ.

Музика раҳбари — Тельман ҲАСАНОВ.

Программани — Утнир СИДДИҚОВ олиб боради.

Билетлар боғнинг кассасида ҳар куни кундуз 3 дан сотилади.

13 июнь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси механика ва бошқариш процесслари бўлимларининг техника бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Я. Колас кўчаси, 28- уй)да техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун.

Э. М. Алиев: «Қимматини топишга асосланган тасвирларни аниқлаш алгоритмларнинг параметрларини танлаш» деган темада;

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

14 июнь кундуз соат 2 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси физика-математика фанлари бўлимларининг физика бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Обсерватория кўчаси, 85-уй)да физика-математика фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

Э. М. Ҳасанов: «Кристалли кварцга баъзи аралашмаларни киритиш хусусиятларини, улар тақсимотининг топографиясини ҳамда уларнинг кристалли кварцда локаль марказлар ҳосил қилишдаги ролини текшириш» деган темада;

техника фанлари кандидати илмий даражасини олиш учун

М. Р. Мирзаев: «Табиий олмос ва тош метеоритларни тадқиқот этишнинг нейтрон — активацион усуллари» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

Тошкент область ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг идораларга қарашли бўлмаган қоровуллик бўлими мудирининг ўринбосари

Рихси ИЛЕСОВНИНГ

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қилади.

ҲАЁТИЙ ЛУҚМАЛАР

АЧЧИҚ МАҒИЗ

Мамарозиқ ота уч дона ўрик кўчати олиб келди. Уларни ўтказишдан олдин ҳовлидаги ариқ бўйига териб қўйди. Сурх навда чиқарган сарасини танлаб ойнавонли айвон рўпарасига, бошқаларини этакроққа экди. Отахон ҳар куни барвақт турар, ўша ўзига ёққан кўчатни бошқаларига қараганда кўпроқ меҳр қўйиб парваришларди. Ўғитни ҳам мўлгина ташларди, сувидан доим хабардор. Қурт-қумирсқа оралатмас, япроқларини бир кунда уч марта юварди...

Отахон меҳри тушган кўчат бўлакларга қараганда дуркун ўсди, танаси тўлишди, эрта шох чиқарди. Анавилари ўзини энди тутиб олганда буниси гулга кирди. Шу сабабли Мамарозиқ ота ким келса шу дарахтни мақтарди.

Орадан уч йил ўтгач, нишона кўрсатди. Биринчи ҳосилни отахоннинг ўзлари татиб кўрдилар. Кўриниши чиройли, аммо мазаси унча эмас, данагини чақиб едилар. Едилару, юзлари буришиб кетди. Мағизи аччиқ эди.

— Эссиз шунча йил қилган меҳнатим бекор кетди-я,— дедилар, чайналган мағизни пуркиб ташлар эканлар.

УЗУК ЖИЛВАСИ

Қиз кўрарга борадиган икки аёлни безаш учун қўни-қўшни саккиз аёлнинг тақинчоғи омонатга олинди. Уларнинг ўзларидаги зеби-зийнат ҳам кўрса кўргудай бўлса ҳам қуда бўмишларни ҳангу-манг қилиб қўйишга камликдек бўлиб кўринди, шекиллида...

Тушки пайтга етиб боришлари мўлжалланган совчилар эрталабдан бошлаб ясан-тусанга тушдилар. Қулоқларни ҳар бири говҳар кўзи данакдек келадиган олтин балдоқлар безади. Бармоқларга феруза кўзли, бриллианти нур сочиб турган, гавҳари порлаган узуклар тақилди. Бусора ая нозик бармоқларига узук ўтказар экан, зорланиб қолди:

— Ҳай, эгачи, тўртта узук ортиб қолди-я, нима қилай...

— Содда бўлмай кетинг, бармоқларингизга иккитадан тақавермайсизми...

Бу гапларни эшитиб турган куёв бўлмиш луқма ташладилар:

— Зиракни ёнига биттадан узук бойланг, янги мода туғилади.

Қўллар вазминлашди, қулоқларнинг юмшоқ гўшти осилди, бўйинларини марварид шодалари бўғди, ҳарир кўйлаклар ялт-ялт қилиб совчилар кўчага чиқишди.

Бориб-келишга гаплашилган бегона шофернинг номи беш-ўн минут айтилиб, сансираб, худди ўзларининг жиянларига ўхшаб муомала қилишни машқ қилиб кўришди.

Хуллас совчилар жўнашди. Куёв бўлмишнинг онаси катта ишни ҳал қилган киши бўлиб керилиб қўйди. Шунда қайнона:

— Шу ишингиз қандоқ бўларкин-а, Собурахон, омонатлиги билиниб қолса-я,— деди.

Келин шарт кесди:

— Сиз нимани билардингиз, қизни уйимга олиб келволай қани йўрғаламай кўрсин...

— Ҳай, билмадимов, уятли бўлиб қолармиканмиз...

Собурахоннинг нигоҳи совчилардан ортиб қолган узукка тушди. Унинг ёқут кўзлари ялт этди-ю ҳўмрайгандек бўлиб кўринди...

ҚОРА ПАРДА

Илгари уни кўп кўриб юрарим. Салом-алик, мулозаматни ўрнига қўярди. Чеҳраси ёқимли бўлиб туюларди. Яқинда бир воқеа бўлди-ю, бадбашарага ўхшаб қолди.

Ўша таниш одам тўғрисида «устозини ҳақорат қилибди, шогирдликдан тонибди» деган гап тарқади. Устози ким, қанақа одамлигини билмасам ҳам «устоз юзига оёқ қўйган шогирд инсонийлик қиёфасини йўқотган киши бўлади» дедим-да, уни кўрганда тескари қараб кетадиган бўлдим.

Ҳозирги пайтда бўлак жойда хизмат қиладиган, аввалги иш ўрнини шогирдига бериб кетган устоз, «укамиздек бўлиб қолган эди-ку» деган фикрда шогирдни чақириб иш буюрибди. Ўша заҳоти у:

— Эй, аттанг, жоним билан бориб келардиму, ҳалигиндай...— деб чайноғланибди.

— Ундай бўлса майли,— дебди устози унинг тиржайган башарасига қараб,— хўп, рухсат...

Устомонлик билан чиқиб кетибди. Кўчада пойлаб турган дўстининг, ҳа, тинчлик эканми, деган саволига:

—Ҳимм, ишлари чиқиб, қолибди, шунга бориб келсанг, девди йўлини қилиб қўяқолдим, дея жавоб берибди. Дўсти:

— Бекор қилибсан, ахир устозинг эди-ку,— деса у:

— Ўша вақтда бош-оёқ сарпо кийдириб хурсанд қилганман, иззати шу бўлади-да,— дебди. Нима, менга иш ўргатган бўлса вазифаси, раҳматлар айтганман.

—Чакки қилибсан дўстим, устоз ота мисоли одам, кўнгли оғриган бўлса...

— Э, ваҳима қилмасанг-чи, чўнтакда пулим бор, дастурхоним ёзиғлик, устозсиз ҳам иш битираверaман...

Шу гапларни эшитганимдан бери илгари чеҳраси ёқимли бўлиб кўринган «йигит» юзига қора парда ташлангандек бадбашара бўлди, қолди.

С. МАҲКАМОВ.

ТОМОША ТРАМВАЙ

Шаҳарнинг шимолий массивига трамвай йўли қурила бошлаганда кўплар дўпписини осмонга ирғитиб ичларига сиғмай севинган эдилар. Э, ҳайрият, ниҳоят биз ҳам трамвайда юрадиган, узоғимиз яқин бўладиган бўлди, дейишган эдилар. Алоқа институтининг студентлари ҳам, ўқитувчилари ҳам, бу ердаги Бодомзор маҳалла аҳолиси, нарироқда Кисловодский, Карл Маркс ва Отчопар маҳалла меҳнаткашлари, қолаверса 17-шаҳар касалхонасига қатнайдиган кишилар бениҳоя севинишиб, трамвайнинг юришини сабрсизлик билан кутган эдилар.

Афсуски, трамвай юриши билан у ердаги одамларнинг тарвузлари қўлтиқларидан тушиб, ҳафсалалари пир бўлди. Нега дейсизми? сабаби бор. 25-трамвайга тушиб, шимолий массив томон юриб кўринг. Агар Бодомзор маҳалласига, ёки Алоқа институтига бормоқчи бўлсангиз, «Победа» паркининг олдида ёки Бўзсув кўпригидан ўтиб Ғиштхумдон олдида тушмоғингиз зарур, шунда манзилингизга ё бир бекат етмай, ёки бир бекат ўтгандан кейин тушган бўласиз.

Темир йўл кўприги тепасидаги йўлдан ўтгандан кейин Ғарб томонда 1,2-Карл Маркс, Шарқ томонда Отчопар маҳалласи бор. Худди шу ердан одамлар жуда кўп қатнайдиган 17-шаҳар касалхонасига борилади. Лекин бу гавжум ерга бормоқчи бўлсангиз, ё ғиштҳумдон олдида, ёки Юнусободга бориб трамвайдан тушишингиз керак. Хуллас 25-трамвай одамлар кўпроқ яшайдиган ва келиб-кетадиган жойда тўхтамайди. Одамлар йўқ жойда тўхтаб, одамлар йўқ жойдан жўнайверади. Шунинг учун 25-трамвайни ҳамма томоша трамвай, дейдиган бўлиб қолди.

Одамларнинг талаб ва эҳтиёжларини, турар-жойларини ҳисобга олмай, 25-трамвайни томоша трамвайга айлантириб қўйганларга балли. Бундай нарса ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди, ё ёлғонми?

БОСИТ.

Сўзсиз сурат.

— Мана ўқишни ҳам битирдик, бувижон. Энди қишлоқда ишлаймиз-да!..

— Вой шўрим, костюмингиз қани, дадаси? —«Яримта»га алмашдим, хотин!..

А. ХОЛИҚОВ, Е. ОДИЛОВ ва К. ОТАЕВ чизган расмлар.

Спорт

БИР ОЛТИН, ИККИ БРОНЗА

Минск шаҳрида самбо бўйича бутуниттифоқ студентлар мусобақаси бўлди. Тошкентлик Омон Тоймуродов ҳамма рақибларини енгиб, биринчи ўринни эгаллади. Унга чемпионлик олтин медали берилди. Ўзбекистоннинг яна икки вакили — А. Эргашев ва М. Аҳмонов бронза медаллари билан тақдирландилар. Ўзбекистон Давлат физкультура институти командаси умумий учинчи ўринни эгаллади.

ПИНЧУК ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНИ

Аёллар ўртасида шахмат бўйича Ўзбекистон XXX чемпионати тошкентлик мастерликка номзод Л. Пинчукнинг ғалабаси билан тугади. Иккинчи ўринни халқаро мастер В. Борисенко, учинчи ўринни фарғоналик З. Манина олдилар.

БИНОКОРЛАР ҒОЛИБ

Ангренда шахмат бўйича команда биринчилиги ўтказилди. Шаҳардаги тўққизта шахмат коллективи ўртасида «Ўзбекшахтастрой» тресги командаси энг яхши эканлигини намойиш қилди. Трест бинокорлари 40 имкониятдан 33 очко тўпладилар. Шунингдек, керамика комбинати, ерости кўмирни газлаштириш станцияси коллективларида ҳам лаёқатли шахматчилар кўп эканлиги маълум бўлди.

ФУТБОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Польша терма командаси футболчилари олимпиаданинг финал турнирида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Бу команда иккинчи Европа группасида олти очко билан ғолиб чиқди. Болгария футболчилари беш очко, испанлар бир очко олдилар.

Уругвай футболчилари Европа бўйлаб сафар қилмоқдалар, улар Ростокда ГДР командаси билан ўйнаб, 0:0 ҳисобида дуранг билан кифояландилар.

Голландиянинг «Аякс» командаси Европа чемпионлари кубогини қўлга киритди. Финалда у Италия чемпиони «Интер»ни 2:0 ҳисобида мағлуб қилди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Узбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64697.
Р—02496 Б. 1763.